

Vård och omsorgsförvaltningen
Matilda Funkquist Cullinan
Epost: matilda.funkquist.cullinan@vasteras.se

Kopia till
Kommunstyrelsen, Västerås stad

Äldrenämnden

Remiss - Motion från (M) om e-tjänst för att förhindra och upptäcka välfärdsbrott

Förslag till beslut

Äldrenämnden beslutar att yttrandet daterat den 11 april 2022 antas och överlämnas till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

En motion har inkommit från Moderaterna innehållande att kommunfullmäktige ska ge kommunstyrelsen i uppdrag att tillse att en e-tjänst finns på stadens hemsida där uppgifter om befarade välfärdsbrott kan lämnas anonymt.

Remissvaret skulle vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 31 mars 2022.

Äldrenämnden har fått anstånd att inkomma med remissvaret till efter nämndens sammanträde i april.

En e-tjänst gällande visselblåsare finns redan på stadens hemsida vilken skulle kunna användas för det efterfrågade användningsområdet. Visst förtydligande i informationstexten skulle dock kunna göras samt att förbättra sökbarheten på funktionen. I det fall en ny tjänst ska tas fram vill nämnden framhålla behovet av en tjänst som kan hantera sekretess och känsliga personuppgifter.

Vård- och omsorgsförvaltningen har till äldrenämnden lämnat följande förslag till beslut:

Äldrenämnden beslutar att yttrandet daterat den 11 april 2022 antas och överlämnas till kommunstyrelsen.

Vård och omsorgsförvaltningen
Matilda Funkquist Cullinan
Epost: matilda.funkquist.cullinan@vasteras.se

Äldrenämnden

Remiss - Motion från (M) om e-tjänst för att förhindra och upptäcka välfärdsbrott

Motionen

En motion har inkommit från Moderaterna angående att kommunfullmäktige ska ge kommunstyrelsen i uppdrag att tillse att en e-tjänst finns på stadens hemsida där uppgifter om befarade välfärdsbrott kan lämnas anonymt.

Existerande e-tjänst

En visseblåsarfunktion finns redan som e-tjänst i staden som kan användas för ändamålet. Den ligger i dagsläget på hemsidan under Kommun och politik – Synpunkter och förslag – Visselblåsarfunktion. Informationen kopplat till funktionen uppger att den kan användas för anmälan om korruption, oegentligheter eller allvarliga missförhållanden i stadens verksamheter. Anmälaren kan även välja att vara anonym. Tjänsten är inte klassad för att hantera sekretessinformation eller känsliga personuppgifter men om sådan information inkommer så görs individuella bedömningar om hur handlingen ska hanteras vid eventuella begäran om utlämnanden.

Vissa svårigheter finns dock att hitta funktionen då den inte är sökbar i söktexten och kräver viss kunskap om var funktionen finns för att användaren ska kunna klicka sig rätt.

Sedan tjänsten lanserades för 1,5 år sedan har ett 20-tal anmälningar kommit in. Av dem har tre anmälningar utretts av stadsledningskontoret och en har lett till åtgärd. Ingen av de inkomna anmälningarna har rört äldrenämndens verksamhetsområde.

Förvaltningens uppdrag vad gäller välfärdsbrott

Äldrenämnden har ansvar att följa upp och granska de avtal där kommunen lämnat över skötseln av en kommunal angelägenhet till en privat utförare. Uppföljningen och granskningen är kopplad till det civilrättsliga avtal som tecknats och inte till det eventuella brottet som regleras i brottsbalken.

Förvaltningens arbete kring förhindrandet av välfärdsbrott

Informationen om misstänkta välfärdsbrott kommer i dagsläget i huvudsak in genom synpunkter och klagomål, direkt till beställaren eller ersättningscontrollern och via fackliga organisationer.

Enheterna Beställning, upphandling och avtal (BUA) och Enheten för kontroll och granskning (EKG) arbetar med avtalsuppföljningar av utförare och leverantörer samt kontroller för att minska välfärdsbrott och bedrägerier inom kommunens uppdrag. Individärenden följs regelbundet upp och granskas av biståndsenheten och när eventuella oegentligheter upptäcks rapporteras detta till EKG och BUA för fortsatt hantering.

Förvaltningen har även samarbeten med andra myndigheter så som Försäkringskassan och polisen kring välfärdsbrott.

Ärenden rörande misstänkta välfärdsbrott

Inom äldrenämndernas verksamhetsområde har hittills ett företag polisanmälts och ett företag ligger för förhandling i domstol gällande avtalsbrott.

Vad gäller misstänka välfärdsbrott begångna av enskilda individer är det svårt att säga hur vanligt förekommande det är men det finns inga polisanmälningar i dagsläget inom individärenden. Förvaltningens uppfattning är att fusk förekommer och att det eventuellt är vanligare inom anhöriganställningar. Det finns svårigheter för förvaltningen att kunna granska och bedöma riktigheten i sjukintyg och läkarutlåtanden och uppgifter och ansökningar som inkommer från anhöriga.

Förvaltningens bedömning är att det inte är svårigheter med att få in själva informationen gällande välfärdsbrott som är problemet utan snarare att kunna bevisa och utreda misstanken rent konkret.

Behov av tillskapande av särskild e-tjänst

Förvaltningen ser inget behov av ytterligare en e-tjänst för enbart anmälan av misstänkta välfärdsbrott. Generellt innebär flera specifika e-tjänster svårigheter för medborgare att hitta vilken e-tjänst som ska tillämpas och hanteringen av det material som inkommer måste också tas om hand på korrekt sätt. Det ger även intrycket av att kommunen då ”tar hand om” anmälan om misstänkt brottlighet vilket kan leda till att enskild inte anmäler misstanken hos polisen. Då den närliggande visselblåsarfunktionen finns kan viss förvirring eventuellt uppstå.

Stadsledningskontorets säkerhetsenhet menar att kommunen inte bör försöka överta statliga uppgifter eller bidra till att anmälan inkommer till fel myndighet då vi inte får bedriva polisiärt utredningsarbete.

Sekretess och känsliga personuppgifter

En e-tjänst gällande anmälan om misstänkta välfärdsbrott kommer med största sannolikhet innebära uppgifter som skyddas av sekretess. Uppgifterna kan även komma att innebära känsliga personuppgifter enligt dataskyddslagstiftning. Sådan information måste hanteras av en väldigt liten grupp personer och förvaras och skickas på ett skyddat sätt för att tillvarata den enskildes integritet och lagstadgade skydd. En ny tjänst måste därför uppnå rätt säkerhetsklassning.

Sammantaget

Förvaltningen anser att den redan existerande visselblåsarfunktionen kan användas för ändamålen som motionen anger och förvaltningen ser därför inget behov av ytterligare en tjänst. Dock skulle informationstexten kunna inkludera även välfärdsbrott som en av anmälningsgrunderna. Sökbarheten för funktionen skulle även kunna förbättras.

I det fall en ny e-tjänst tas fram vill förvaltningen påpeka behovet av en tjänst som uppfyller kraven på hantering av sekretess och känsliga personuppgifter.

2021-11-25

Motion om e-tjänst för att förhindra och upptäcka välfärdsbrott.

Det förekommer ett omfattande fusk inom våra välfärdssystem och stora belopp betalas felaktigt ut till personer eller företag som inte har rätt till dessa pengar. Det sägs ibland att våra välfärdsystem har blivit de kriminellas bankomat.

Enligt olika uppgifter som cirkulerar i media uppgår dessa välfärdsbrott till mellan 13 och 20 miljarder per år. Ofattbart mycket pengar.

Stefan Lövens regering visade dådkraft för ett tag sedan och beslöt inrätta en ny statlig myndighet för systemövergripande kontroll av utbetalningar från välfärdssystemen. Ett stort antal myndigheter får dessutom extra anslag för att bekämpa välfärdsbrott. Åtgärder som borde ha vidtagits för länge sedan.

Men många välfärdsbrott är kända av grannar, arbetskamrater, skolkamrater och släktingar och flera av dessa brott skulle troligen upptäckas om det fanns ett enkelt sätt att anonymt kunna tipsa om det befarade brottet. Om det på Västerås hemsida fanns en e-tjänst dit det går att anonymt tipsa om misstänkta välfärdsbrott skulle troligen många brott upptäckas och beivras,

Andra kommuner har redan e-tjänster på plats för att förhindra och upptäcka välfärdsbrott. På en hemsida står det:

”Tipsa om misstänkta felaktiga utbetalningar eller bidragsbrott inom försörjningsstöd (socialbidrag)”

Våra välfärdssystem är konstruerade för ett samhälle där alla vill göra rätt för sig och inte ligga samhället till last. Men nu har vi fått grupper som inte känner solidaritet med samhället och som på såväl lagliga som olagliga sätt försöker mjölka våra välfärdssystem på så mycket pengar som möjligt. Det måste vi beivra med alla till buds stående medel. Välfärdsbrotten måste stoppas.

Jag föreslår därför:

att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att snarast tillse att en e-tjänst kommer till stånd på stadens hemsida där tips om befarade välfärdsbrott kan lämnas anonymt

Claes Kugelberg (M)

Från: kommunstyrelsen@vasteras.se
Skickat: den 8 december 2021 13:38
Till: Individ- och familjenämnden; Äldrenämnden; Nämnden för personer med Funktionsnedsättning
Ämne: Handlingar för ärende 202102368, Motion från (M) om e-tjänst för att förhindra och upptäcka välfärdsbrott
Bifogade filer: Följebrev Remiss KS.pdf; Be656_13-59-41-842.pdf

Hej,

översänder Remiss - Motion från (M) om e-tjänst för att förhindra och upptäcka välfärdsbrott för yttrande senast 31 mars 2022.

Yttrandet skickas till kommunstyrelsen@vasteras.se

Med vänlig hälsning,

Registrator

Västerås stad

Stadsledningskontoret

721 87 VÄSTERÅS

Telefon växel: 021-39 00 00

[Kommunstyrelsen@vasteras.se](mailto:kommunstyrelsen@vasteras.se)

<http://www.vasteras.se>

Aktuella handlingar för ärende 202102368, Motion från (M) om e-tjänst för att förhindra och upptäcka välfärdsbrott
bifogas detta e-postmeddelande

Bifogat material kommer från följande handlingar:

Följebrev Remiss - Motion från (M) om e-tjänst för att förhindra och upptäcka välfärdsbrott | Följebrev
Remiss KS.docx | ID:1861270

Motion från (M) om e-tjänst för att förhindra och upptäcka välfärdsbrott
| Be656_13-59-41-842.pdf | ID:1861168

VÄSTERÅS STAD

Kommunstyrelsen

REMISS

Datum
2021-12-08

Sida
1 (1)

Diariernr
KS 2021/02368- 2.8.3

REMISS

Ärende Motion från (M) om e-tjänst för att förhindra och upptäcka välfärdsbrott

Remitterat till Individ- och familjenämnden
Nämnden för personer med Funktionsnedsättning
Äldrenämnden

Svar senast Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 31 mars 2022.

Skickas digitalt till kommunstyrelsen@vasteras.se

Med vänlig hälsning

Pia Svennerholm Moberg
Administrativ chef, stadsledningskontoret